O‘qish savodxonligi

IV qism

2

novda
edutainment

UO‘K 808.545(075.3)
KBK 74.202.5ya72
A 38

U.B.Aydarova
O‘qish savodxonligi. Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 2-sinfi uchun darslik. IV qism. / **U.B.Aydarova** – Toshkent: “Novda Edutainment”, 2023. – 80 b.

Taqrizchilar:
Sh.Y.Muslimova – Toshkent shahridagi 328-umumiy o‘rta ta’lim maktabining oliy toifali boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi;
M.I.Xo‘jayeva – Toshkent shahridagi 142-umumiy o‘rta ta’lim maktabining birinchi toifali boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi.

ISBN 978-9943-9713-1-8

© U.B.Aydarova
© “Novda Edutainment”, 2023

Shartli belgilar:

Yodda tuting

Guruh bo‘lib ishlang

Savollarga javob bering

Izohli lug‘at

Diqqat bilan o‘qing

Tinglang

Bu – qiziq!

Topshiriqni bajaring

Uyga vazifa

X bo'lim.
Bizning yordamchilar

Ammo qahramonimiz boshqalarga o'xshamagani uchun ba'zan xafa bo'lib qolarkan.

– Nega men boshqa sichqonchalarga o'xshamayman, kompyuterjon? Men ham maza qilib sakrashni, shiringina pishloqni yeyishni xohlayman.

– Chunki sen aqlli sichqonchasan! – debdi kompyuter uning boshini silab.

– Aqlli bo'lgim kelmayapti. Men sichqoncha Jerriga o'xshasam deyman! Mushukcha Tomning adabini beradigan mittivoy bor-ku...

Kompyuter soniyalar ichida sichqonchani Jerriga o'xshatib qo'yibdi.

– Ana, bo'ldi... Bor, bir maza qilgin! Faqat unutma, dastur ikki soatga mo'ljallangan...

Sichqoncha stoldan sakrab tushib, raqsga tusha ketibdi. Umbaloq oshib yayrabdi. So'ng pishloq qidirishga tushibdi. Qarasa, burchakda, tagi taxtachali chiroyli temir ilgakda bir bo'lak pishloq turgan ekan.

– Qoyil!

U yugurib borib, mazali yegulikka tashlanibdi. Ammo uni olishga ulgurmabdi. Uzoqdan ko'ziga chiroyli ko'ringan temir qo'rqinchli ovoz chiqarib ustiga tusha boshlabdi. Kompyuter baqirib ogohlantirmaganida, belidan "g'arch" qisib qolar ekan. Bechora sichqoncha arang qochib qolibdi.

– Tavba! Jerri qanday qilib pishloq topadi? Kompyuter qo'yib bergan multfilmda bari boshqacha edi-ku!

Och qorin bilan sakrab bo'lmas ekan, sichqoncha tezda charchabdi. Kompyuterdan avvalgi holiga qaytarishni so'ramoqchi bo'lib turganida uni ko'rib qolgan Baroqvoy rosa quvlabdi.

Kompyuter qarasa, ahvol chatoq, stolga arang chiqib olgan sichqonchani shosha-pisha avvalgi holiga qaytaribdi. Hayron qolgan Baroqvoy esa uni bir-ikki hidlab "miyov", debdi-da, ortiga qaytib ketibdi.

– Yashasin! Men yana aqlli sichqonchaman, – deb sevingan mittivoy do'sti kompyuterga rahmat aytibdi.

Qissadan hissa shuki, tekin pishloq faqat multfilmda bo'ladi. Ana shunaqa!!!

1. Ertak nima haqida ekan?
2. Nega ertak qahramonlaridan biri ba'zan xafa bo'lib qolarkan?
3. Sichqoncha bilan qanday voqea yuz berdi?
4. Sichqoncha Baroqvoydan qanday qutulib qoldi?
5. Sizga ertakning qaysi qismi eng qiziq tuyuldi?
6. Ertakda qaysi multfilm qahramonlari tilga olingan?
7. Ertakdan qanday xulosa chiqardingiz?

umbaloq oshib – boshini yerga tirab, orqasiga ag'darilib o'ynamoq
arang – mashaqqat bilan, zo'rg'a
chatoq – qiyin, mushkul, yaxshi emas

Voqealar ketma-ketligini hosil qiling.

Dastlab yaratilgan kompyuterning uzunligi to‘rtta avtobus uzunligiga teng bo‘lgan. Ushbu kompyuter Buyuk Britaniyada yaratilgan.

Odamlar uzoq masofaga xabar berish usulini asrlar mobaynida orzu qilishgan. Aleksandr Bell telefonni ixtiro qildi va inson ovozini sim orqali uzatishga erishdi.

Televizor uyimizga butun dunyodan tasvir va tovushlarni olib kiradi. Ular ilgari lampali bo‘lib, oq-qora ko‘rinishda namoyish etgan. Keyinchalik rangli televizorlar paydo bo‘ldi.

Mundarija

X bo'lim. Bizning yordamchilar

1-dars. Aqlli yordamchilar 5
2-dars. Elektr manbalari 11
3-dars. Transport turlari 15
4-dars. Yo'l belgilari tilga kirganda 19
5-dars. Ajoyib topilma 22

XI bo'lim. Do'stlar qancha ko'p bo'lsa, olam nurga to'ladi

1-dars. Do'stlikda hikmat ko'p 27
2-dars. Do'stlikning qudrati 29
3-dars. Yovlashmoq – oson, yarashmoq – qiyin 31
4-dars. Do'stlik – mustahkam rishta I 34
5-dars. Do'stlik – mustahkam rishta II 38
6-dars. Do'st har vaqtda qo'llaydi 41
7-dars. Bo'lim yuzasidan takrorlash 44

XII bo'lim. Shirin-shakar so'zlasang, sehrgardek bo'lasan!

1-dars. Nutq sehri I 47
2-dars. Nutq sehri II 50
3-dars. Avval o'yla, keyin so'yla 54
4-dars. Jumlangiz bo'lsin to'g'ri 57
5-dars. Tilga bo'ling hurmatda 61

XIII bo'lim. Tabiatni asraymiz, unga ozor bermaymiz!

1-dars. Suv – zaminning yuragi 65
2-dars. Tabiatni asrash burchimizdir I 68
3-dars. Tabiatni asrash burchimizdir II 71
4-dars. Tabiat qo'ynida 74
5-dars. O'tilganlarni mustahkamlash 76

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi. Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

2-sinf o'qish savodxonligi III qism kitobini to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

Maktablar uchun hujjatlar

ADMIN Zokirjon 90-530-68-66

DIQQAT!!!

Bu hujjatni hech kimga tarqatmaslik sharti bilan olishingiz mumkin.

Sizga bu OMONAT qilib beriladi.

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet veb-saytlarga joylamang.

Telegram orqali kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT QILMANG.